

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1981 m.

gegužės

30 d.

Seštadienis

Nr. 63 (4256)

Kaina 2 kap.

Bina nuo 1948 m.

Varėnos rajono Dubičių tarybiniam ūkyje tarp traktorininkų pirmąją komunistą K. Antuchevičių. Dešimtajame penkmetyje jis įdirbo daugiau kaip vienuolika tūkstančių sutartinųjų hektarų, sutaupė nemažai degalų ir tepalų. Už aukštus darbo rodiklius pirmūnas apdovanotas Lenino ordinu.

Nuotraukoje: K. Antuchevičius (dešinėje) su savo globotiniu, jaunu mechanizatorium V. Banevičiumi.

G. SVITOJAUS nuotr. (ELTA)

Susitikimai su rajono moksleiviais

Siomis dienomis rajono vidurinėse ir aštuonmetėse mokyklose buvo surengti jau tradiciniai tapę rajono vadovaujančių partinių ir tarybinių darbuotojų susitikimai su šių mokyklų pedagogais ir moksleiviais. Partijos rajono komiteto biuro ir rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto nariai, Liaudies švietimo skyriaus ir kitų įstaigų bei organizacijų darbuotojai, profsąjungų, komjaunimo aktyvas ir „Zinijos“ draugijos lektoriai, lankydamiesi mokyklose, surengė pranešimus ir pokalbius apie TSKP XXVI suvažiavimą iškelius aktualiausias uždavinius liaudies švietimo srityje, apie būtinumą gerinti ir lobulinti mokyklose profesinio orientavimo darbą, stiprinti mokymo ryšį su gyvenimu, geriau ruošti moksleivius visuomenei naudingam darbui, veiksmingiau panaudoti įvairias veiklos formas moksleivių darbiniam ir doroviniam aukėjimui stiprinti.

LKP Anykščių rajono komiteto pirmasis sekretorius, LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas J. Pešeckas, dalyvaudamas susitikime su Troškūnų profesinės technikos mokyklos moksleiviais — būsimaisiais ūkių mecha-

nizatoriais, plačiai kalbėjo apie būtinumą moksleiviams kuo geriau įsisavinti teorines žinias ir darbinis įgūdžius, kad jie, įsigiję mechanizatoriaus profesiją, galėtų ateityje kuo našiausiai panaudoti žemdirbių kolektyvuose galingą žemės ūkio techniką. Anykščių rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirminkas A. Budavičius susitiko su Svėdasų vidurinės mokyklos pedagogais ir moksleiviais, LKP Anykščių rajono komiteto sekretorius J. Dailė lankėsi Kurklių vidurinėje mokykloje, rajono Vykdomojo komiteto pirminko pavaduotojas, žemės ūkio valdybos viršininkas A. Dačiulis dalyvavo susitikime su Anykščių J. Biliūno vidurinės mokyklos moksleiviais. Tradiciniai rajono atsakingų darbuotojų susitikimai su moksleiviais taip pat įvyko Kavarsko, Skiemonių vidurinėse mokyklose, Andriūniškio, Surdegio, Stakūniškio aštuonmetėse ir kitose rajono mokyklose.

„K. d.“ inf.

Pasidalinti patirtimi

„Lenino keliu“ kolūkis prieš kurį laiką užmezgė draugystės ryšius su Vokietijos Demokratinės Respublikos Erfurto apygardos kooperatinio ūkio „Vokietijos — Tarybų Sąjungos draugystė“, gražiai sutiko iš broliškosios Vokietijos atvykusią vadovų delegaciją. O siomis dienomis į kooperatinį ūkį „Vokietijos — Tarybų Sąjungos draugystė“ išvyko „Lenino keliu“ kolūkio atsakingų darbuotojų grupė, kuriai vadovauja kolūkio pirminkas, LTSR nusipelnęs žemės ūkio darbuotojas Aleksandras Slavenskas. „Lenino keliu“ kolūkio atstovai susipažins su socialistinio lenktyniavimo partnerių laimėjimais, vystant gyvulininkystę, gerinant darbo ir buities sąlygas, organizuojant kultūringą darbuotojų laisvalaikį, pasirašys bendradarbiavimo sutartis.

B. Vytaitis

TSKP XXVI SUVAŽIAVIMO NUTARIMUS ĮGYVENDINANT

Apsirūpinkime pašarinių kultūrų sėkla

Vienas svarbiausių žemės ūkio darbuotojų uždavinių naujajame penkmetyje — gauti stabilius visų kultūrų derlius, tiekti gyvulininkystei kokybiškus pašarus. Mūsų rajono ūkiams reikės ypač stengtis didinti grūdų gamybą, greta varpinių auginti daugiau ankštinių, būtent lubinų, žirnių, pašarinių pupų ir kitų baltyminių kultūrų.

Eilėje ūkių, kaip Cernachovskio, Skiemonių, Surdegio, „Vienybės“ kolūkiuose, Jakšiškio tarybiniam ūkyje, grūdinių kultūrų struktūroje ankštinės kultūros vietoje

reikiamų 10—13 procentų užima tik 6—8 procentus. Neatidėliotinas uždavinys — kiekvienam ūkiui apsirūpinti ankštinių javų sėkla, kad jos visiškai užtektų apseiti ne tik grūdinių plotams, bet ir seniai geresnės agronomų globos laukiantiems vienmečių žolių pasėliams, skirtiems pašarui.

Jau keleri metai trūkstant vikių, žirnių sėklos, silosui ir kitiems pašarams skirti vienmečių žolių mišiniai sudaromi daugiausia iš varpinių kultūrų, todėl gaunami mažoki jų derliai, o žaliuojamo masėje trūksta baltymų.

Šį pavasarį pasėję ligotą, žemų kondicijų ankštinių sėklą — visą ją turėsime skirti ateinančių metų sėkliniams sklypams. Šių javų sėklinių sklypų priežiūra agronomai turi ypač rūpintis. Tačiau retame ūkyje pamatysime lentelę, kuri žymėtų sėklai skirtus ankštinių javų plotus, delsiama išskirti sėklai dobių masę. Jau praėjo geriausi terminai purškšti sėklinius dobius nuo apionių ir dobių straubliukų. Visiškai šie darbai nebuvo organizuoti „Vienybės“ kolūkyje, Jakšiškio, Naujasodžio ir Sodininkystės tarybinuose ūkiuose, nors insekticidų turima pakankamai.

Nesuspėjus pavasarį nupurškšti dobių įsėlio herbicidais, ji dar bus galima nupurškšti, nuėmus atsėlinę kultūrą. Tai ypač taikytina būsimiems sėkliniams sklypams.

Siais metais daugelis rajono ūkių nusipirko veislinės varpinių žolių sėklas. Iširngus jų sėklinius sklypus, teks ir juos rūpestingai prižiūrėti.

Siais metais pradėsime auginti vienmetę svidrę. Ši kultūra derlinga, turi labai didelę pašarinę vertę, gerai

atželia ir nesunku užsiauginti jos sėklas. Sėklų derliumi (8—14 cnt iš hektaro) ji pralenkia kitas žolių rūšis. Auginant žaliajam pašarui, svidrę pjaunama tris kartus (nors auga tik vienerius metus).

Vienmetėms svidrėms parinkamos lengvos, nevarputėtos dirvos. Sudygas piktžolėms, pasėlis purškiamas 0,8—1,5 kg j ha 2,4 D amino druska arba 0,4—0,8 kg j ha butilo esteriu. Geriausiai piktžolės išnaikinašios, išpurškiant amino druską (0,8 kg j ha) kartu su nitrifenu (4—5 kg j ha).

Svidrės sėklų derlius imamas jau sėjos metais. Sėkla subręsta per 50—60 dienų nuo pasėlio sudygimo ir labai greitai byra, todėl svarbu nesuvėlini pjūties. Esant nevienodai brandai, nuokulas, paskleistas ant žemės, reikia perkultū.

Po sėklų nuėmimo patrešus azoto trąšomis po 60 kg azoto j hektarą, atželia atolas, kuris pjaunamas žaliajam pašarui rugsėjo pabaigoje ar spalio mėnesį.

V. Narkevičienė
Elmininkų bandymų stoties agronomė sėklininkė

Rūpestingai prižiūrėkim gležną grūdėlį

K. Staro bei „Už taiką“ kolūkių mechanizatoriai linus pasėjo per trumpą laiką. Todėl pasėliai sužėlė visuose plotuose vienodai.

Šių pasėlių priežiūra buvo pradėta rudenį, nupurškiant dirvas priešvarpiniams herbicidais. Deja, pernai dalis dirvų buvo permerktos lietaus ir ne visus plotus pavyko šiais chemikalais apdoroti.

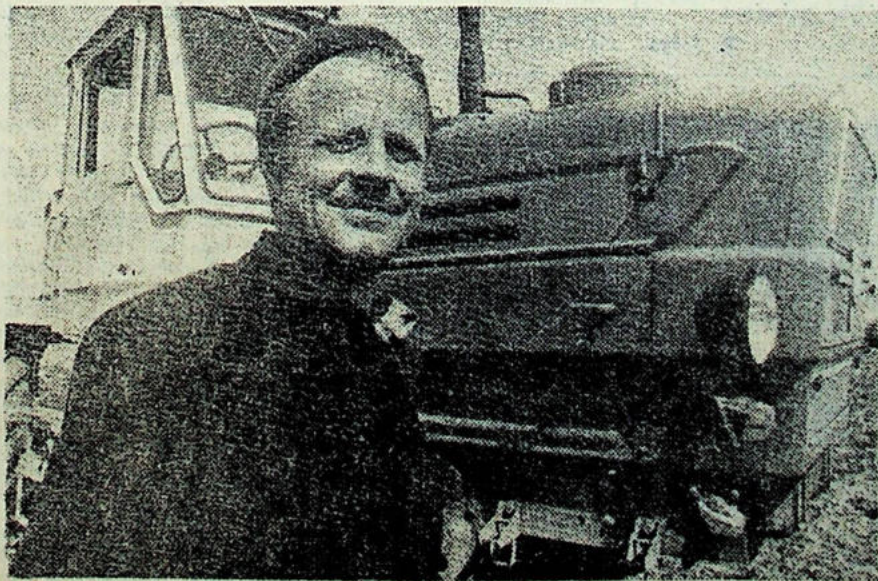
Pavasarij pirmas linų priežiūros etapas yra akmenų nurinkimas. K. Staro kolūkis augina 160 ha linų. Tačiau akmenys čia dar buvo nenu rinkti nuo 25 hektarų. Reikia kuo sparčiau šį darbą baigti. Šio kolūkio Gerkšiškio ir Naujasodžio kaimuose linai jau siekia 5 cm aukštį — optimaliausią piktžolių naikinimui. Ūkio mechanizatoriai labai laiku pradėjo jų purškimą herbicidais. Kadangi šie laukai nepiktžolėti, linų pasėliai bus apdoroti meloksanu. Atskiruose ploteliuose, užkrėstuose dygiametėmis žolėmis, bus panaudotas meloksano bei DNOK-o mišinys. Kadangi

beicavimo metu sėmenys nebuvo apvėlti boro rūgštimi, tai dabar į herbicidų skiedinį įmaišoma po 1,5 kg j ha šios rūgšties. Taip bus apsaugoti linų pasėliai nuo ligų.

Mechanizatoriai Rimas Jančiūra ir Stasys Bernatavičius su ON-400 puršktuvais ir T-40 traktoriais per dieną nupurškia po 40—50 ha. Todėl kolūkyje linų pasėlių purškimą numatoma užbaigti per 4—5 dienas.

„Už taiką“ kolūkyje linai pradėti sėti anksčiausiai rajone. Dabar Varkų kaimo vietomis jų aukštis siekia 8 ir daugiau centimetrų. Dažni lietūs buvo sutrukdę jų purškimą, per tą laiką linai spėjo ir peraugti. Dabar čia purškimo darbai vyksta gana organizuotai, kolūkio specialistai planuoja juos užbaigti iki šio mėnesio pabaigos. Kadangi šiomis dienomis dažnokai lyja, linų augintojai turi labai operatyviai pasėlių purškimui panaudoti giedros valandas.

V. Baranauskienė
agronomė

— Tai nepamainomas mechanizatorius bet kuriame darbu bare, — taip atsiliepiama „Puntuko“ kolūkyje apie Valentą Vanagą. Išties vertas pagyrimo žodžiu šis mechanizatorius, nes dirba sparčiai ir kokybiškai jau dvidešimt aštuoneri metai.

J. Junevičiaus nuotrauka

AKTYVUMO MOKYKLA

Pasakoja Svėdasų kolūkio partinės organizacijos biuro sekretorius
J. SAMUOLIS

Partinis susirinkimas kolūkio komunistų gyvenimo ir partinės organizacijos darbe vaidina ypatingą vaidmenį. Kaip tik partinių susirinkimų nutarimuose, remiantis aukštesnių organų nurodytais uždaviniais, komunistai numato tolesnės savo veiklos gaires konkrečiomis ūkio sąlygomis ir atsižvelgiant į realias galimybes. Be to, partinis susirinkimas priverčia kiekvieną komunistą peržvelgti savo darbą ir visuomeninę veiklą partijos ir vyriausybės nutarimų šviesoje, pagalvoti, ką dar būtų galima padaryti, kad reikalai ūkyje vyktų geriau, sklandžiau.

Kaip ir visur, partiniuose susirinkimuose svarstomus klausimus, remiantis perspektyviniu darbo planu, numatome kiekvieno ketvirčio pradžioje. Pasibaigus partiniam susirinkimui, komunistams pranešame, kada vyks tikantis ir kokie klausimai jame bus svarstomi. Papildomai apie būsimą susirinkimą komunistus informuojame prieš 4–5 dienas iki įvyksiant susirinkimui skelbimu ir žodiniu pranešimu. Tokia informacijos tvarka užtikrina, kad visi komunistai iš anksto žino apie tikslų susirinkimo laiką ir klausimus, kurie bus jame svarstomi. Tas padeda užtikrinti susirinkimų lankomumą ir komunistų aktyvumą juose.

Aktyvumas partiniame susirinkime labiausiai priklauso nuo pranešimo konkretumų ir išsamumo. Todėl pranešėjų parinkimą partinis biuras skaito labai atsakingu dalyku. Pas mus nusistovėjo praktika, kad pranešimą pavedame paruošti grupei komunistų, į kurią įeina bent vienas partinės organizacijos biuro narys. Kad jiems teks ruošti pranešimą, žmonės sužino sudarant ketvirčio darbo planą. Paskutiniame darbe dar primename maždaug prieš dvi savaites iki susirinkimo. Visuomet pasistengiame, kad į ruošiančią pranešimą grupę bū-

ty įtraukti svarstomų klausimų ypač kompetetingi žmonės. Pranešimo ruošimo eigoje grupė detalai apsvaisto visus pranešimo teiginius, glūntiniais klausimais pasitaria su partinio biuro nariais. Paruoštą pranešimą dažniausia dar aptariame biuro posėdyje, reikalui esant papildome. Galutinai paruoštą pranešimą partiniai

ta. Taip elgdamasis jis jokiame darbe bare neatlieka avangardinio vaidmens, kurį privalo atlikti komunistas. Jei jau komunistų šeimoje pasitaiko nedrausmingumo ir aplaidumo pasireiškimų, tai neatsitiktina, kad kai kurie mechanizatoriai, kaip V. Lukošius ir A. Romanas darbo metu girtauja. V. Kovas pabrėžė, kad iškilio reikalo rimtai pasvarstyti, ar toliau galima jiems patikėti ūkio techniką.

Partijos GYVENIMAS

me susirinkime paprastai perskaito jo ruošime dalivavęs partinio biuro narys ar vienas iš ruošusių komunistų. Gerai paruoštas pranešimas visuomet sukelia gyvas ir dalykiškas diskusijas. Iš paskutiniųjų metu ypač dalykiškai paruošty paminėtas ūkio vadovo Vyto Kovos skaitytas pranešimas atviraime partiniame susirinkime, nagrinėjusiam pirminės partinės organizacijos ir kolūkio valdybos uždavinius atliekant pavasario lauko darbus. Pranešime buvo išnagrinėtas per eilę metų pavasario darbymečių sukauptas patyrimas, išanalizuoti trūkumai ir nurodyta, jog svarbiausi iš jų yra tai, jog padalinių vadovai ir agronomai dar silpnokai kontroliuoja mechanizatorių darbą, sešos eigos sėklos išdavimą ir apsaugą. Ne visi partinio biuro nariai stebi, kaip komunistai vykdo savo pareigą — būti darbuose pavyzdžiu visam kolektyvui, padėti tiems, kam trūksta patyrimo, atlikti kiekvieną darbą kuo greičiau ir kuo geresne kokybe. Dėl to ir būdavo taip, kad, pavyzdžiui, komunistai Alb. Stipinas, J. Sedelskis ir kt. visus darbus dirbant žengia pirmųjų eilės, o komunistas Alm. Kazlauskas pasirodo nedrausmingas, dirba aplaidžiai, jo darbo kokybė pras-

Pranešime buvo išnagrinėti ir kiti neatidėliotini ūkiniai uždaviniai, kaip pasiruošimas ganiavai, pasėlių priežiūra ir t. t. Išsamus, analizuojantis reikalų būklę pranešimas sukėlė gyvas diskusijas. Jose kalbėjo agronomas B. Durasevičius, vyr. zootechnikas R. Kubilius, kolūkio pirmininko pavaduotojas K. Ropius, vyr. inžinierius K. Cerškus, B. Grašys, O. Atkočiūnaitė ir kiti giliai nagrinėjo komunistų atsakomybę už sėkinimą ūkio darbų atlikimą, būtinumą visur ir visuomet rodyti spartaus darbo pavyzdžius kolektyvui.

Susirinkimas pavasario laukų darbų laikmečiui sudarė laikinas partines grupes iš komunistų, ruošiančių žemę sėjai, ir tų, kuriems pavedama pasėlių priežiūra. Šios grupės, vadovaujamos J. Sedelskio ir A. Kazlauskio, yra atsakingos už minėtų darbų spartą, kokybę ir atlikimą laiku.

Pavasario sėja baigėsi. Organizatoriai, geriausiais terminais atliekami pasėlių priežiūros darbai rodo, kad minėtos laikinos partinės grupės natiesino partinės organizacijos nusiūkimą.

Kalbant apie tai, kaip gerai paruoštas partinis susirinkimas padaro žymią įtaką kolektyvo gyvenimui, norisi paminėti praėjusių metų

pabaigoje vykusį atvirą susirinkimą, kuris aptarė gyvulių žiemojimo eigą ir artimiausius alicies uždavinius. Minėtam susirinkimui pranešima su grupe komunistų ruošė partinės organizacijos biuro narė, fermos vedėja S. Matuliuskienė. Gerai žinodama padėtį ūkyje, ji ypač akcentavo svarbiausius artimiausio mėso uždavinius: nedelsiant organizuoti spyglių miltų gamybą, kad našarai būtų praturtinti būtinomis medžiagomis ir rasti būdus išvaduoti karvių melžėjas nuo naktinio darbo, kuris kolūkyje iki tol buvo neaktualus. Diskusiose dėl pranešimo dalyvavo daugelis komunistų ir nepartinų kolūkiečių. Buvo išsakyta daug dalykiškų minčių ir rastos būdos, kaip pertvarkyti darbą galvijų fermose kad melžėjos galėtų pradėti darbą ne anksčiau, kaip 8 val. ryto ir kad jų darbo diena, atmetus pertauką nuo 11 val. iki pavakario, neužtruktų daugiau kaip 8–9 val. Kai kam gali atrodyti, kad tai būtų na-prasto, ūkio administracijos netvarkiu lengvai išsprendžiamo klausimo. O iš tikrųjų ne taip. Nuo senu laikų buvo tvirtai susiklosčius kasdieninė melžėjų darbo tvarkė ir ne tik pačios melžėjos, bet ir atsakingiems fermu darbuotojams, specialistams atrodė, kad nieko gero ir naujo išgalvoti jau nebegalima. Netgi dėl naktinio darbo labiausiai vargstantčios pačios melžėjos sakdavo mesiančios darbą, lei būstanti iversta kitokia darbo tvarka. Bet kai jos pabuvojo atviraime partiniame susirinkime išklauzė komunistų mintis ir pasiūlymus, išsakė savasias, aiškiausiai suvato, kad laikytis senos darbo tvarkos nėra reikalo, kad nauja nena-lyginamai parankesnė ir naudingesnė tiek joms, tiek ūkiniui. Ir ši priemonė buvo įgyvendinta greit, sklandžiai, nes niekas neabejojo dėl tokios reformos reikalingumo, o tik stengėsi kuo kūr-riškiau ją įgyvendinti.

Svėdasų kolūkio komunistų šeima sudaro 53 žmonės.

Okis didelis ir su kiekvienu netgi biuro nariams ne kasdieną tenka susitikti.

Tad partinis susirinkimas yra toji bazė, kur komunistai bendrauja tarpusavyje, išsako kiekvienas savo mintis ir bendru, kolektyviniu protu, užrašytu partinių susirinkimų nutarimuose, nubrėžia kolektyvo ūkinio ir visuomeninio gyvenimo gaires. Suprantama, kad kiekvieno komunisto aktyvumas tiek aptariant uždavinius, tiek įgyvendinant juos labai priklauso nuo klausimo paruošimo, pranešėjų ir pasisakančiųjų sugebėjimo taisyklai analizuoti, kas nuveikta ir numatyta, kas darvina, koks čia turi būti kiekvieno komunisto vaidmuo. Kaip jau minėta, visuomet gerus pranešimus paruošia komunistai S. Matuliuskienė, Vyta Kovas, B. Durasevičius ir kiti. Susirinkimuose aktyviai dalyvauja svarstant partinei organizacijai iškilusius klausimus laukininkvstas darbuotojas, komunistas B. Budrelka, valruotojas kombainininkas A. Krasauskas, fermų remonininkas B. Grašys, zootechnikas J. Maračinskis, aštuonmetės mokyklos direktorė M. Sablevičienė, jau nekalbant apie komunistus — vyriausius specialistus, liaudies kontrolės grupės pirmininkę L. Puzelytę ir kt. Kai kuriems komunistams partinio biuro nariai padeda pasiruošti pasisakymams, dar prieš susirinkimą išaiškindami svarstomo klausimo esmę, tuo pačiu sužadindami žmogų norą išreikšti savo nuomonę svarstomų klausimų. Šitoki aktyvumo skatinimo būda tenka panaudoti tik karta-kita, o paskui žmogus pats pradeda gilintis į svarstomus klausimus. Mes nuikiai suprantame, kad aktyvumas partiniame susirinkime svarstant vieną ar kitą klausimą nėra savaitis. Jis reikalingas tam, kad žmogus išreikštų savo ir jėdimal išklaustyti kitų nuomones, giliai įsisavintų priimamo nutarimo svarbą ir aktyviai kovotų už jo įgyvendinimą.

SIENINĖS SPAUDOS SKILTYS

RAŠO „SPARTAKIETIS“

Įgyvendindami TSKP XXVI-ojo suvažiavimo nutarimus, veltinių fabriko „Spartakas“ dirbantieji deda visas pastangas įvykdyti vienuoliktąjį penkmečio pirmųjų gamybines užduotis. Ketverių mėnesių bendrosios produkcijos gamybos planas įvykdytas, 101,8 procento, realizuota viršolatinės orodukcijos už keturiasdešimt septynis tūkstančius rublių. Šie rezultatai bei gamybos pirmūnų karšimo mašinų operatorius B. Makušienė, O. Maslobaevos, veltinių formuotojų K. Zigalovos, A. Latutjevovs, P. Lisauskienės ir daugelio kitų ketverių mėnesių uduotis įvykdžiusių 130–160 procentų našus darbas teikia vilčių, kad vienuoliktąjį penkmečio pirmųjų socialistinėsi išsivystymai bus įvykdyti pirmą laiką.

„Visada priekyje“ — taip pavadintoje korespondencijoje meistrė V. Rožickina pasakoja apie fabriko veteran veltinių formuotoją Marytę Pakštienę. Savo darbininkiška biografiją ji pradėjo 1949-aisiais, būdama devyniolikamete mergina. 1959-aisiais darščia, sąžininga darbininkė fabriko komunistai priėmė į savo gretas. Ir štai ketvirtą dešimtmetį pirmūnų gretose žengia komunistė Marytė Pakštienė. Šiuo metu dienos išdirbio normas ji vykdo 145–148 procentais. Daugkartinio socialistinio lenktyniavimo nugalėtoja, stropi, pareiginga, nepakanti pasitaikantiems trūkumams ir negerovėms, — taip atsiliepiama apie šią moterį „Spartako“ fabrike. Gegužės 1-osios švenčių išvakarėse nepavargstančiai darbštuolei Marytei Pakštienėi buvo įteiktas medalis „Už pasižymėjimą darbe“.

Balandžio mėnesį fabrike vyko švaros bei saugaus

KOLEKTYVINIS DARBAS

8 pav. 1981. V. 30

darbo tarpcechinis konkursas, apie kurį rašo laborantė E. Kietienė. Organizacinė komisija kartą per savaitę tikrino švaros ir saugumo technikos būklę cehuose, susumuodavo rezultatus. Mėnesiui pasibaigus, nugalėtojų pripažintas veltinių vėlimo baras. Nuo nugalėtojų ne ką atsiliko veltinių karšimo-formavimo, paruošimo barai. Norėjęsi, kad švara ir tvarka spartakiečius lydėtų visus metus.

Fabriko dirbančiųjų kolektyvas palaiko glaudžius draugiškus ryšius su gimtinomis brolišką respublikų įmonėmis. Ypač tvirti saitai spartakiečius sieja su Latvijos TSR „Limbažu file“ bei Baltarusijos TSR Novogrudoko veltinių fabrikais. Su šiais kolektyvais sudaryti socialistinio lenktyniavimo sutartys, suvedami rezultatai, dalijamasi darbo patyrimu. Reikia tikėtis, tokie ryšiai užsimegs ir su Baltarusijos TSR Bobruisko veltinių gamintojais, kurių atstovai neseniai svečiavosi Anykščiuose ir domėjosi spartakiečių patyrimu.

R. Jočys

Gegužės 31-oji — Chemiko diena

PRALENKIANT GRAFIKĄ

Reikšmingų darbo laimėjimų savo profesinės dienos išvakarėse pasiekė Kėdainių chemijos gamyklos kolektyvas. Nuo metų pradžios pagaminta virš užduoties daugiau kaip 3 tūkstančiai tonų mineralinių trąšų. Trečdalis jų — aukščiausios kokybės.

Kėdainiečiai nepaliaujamai didina gamybos efektyvumą, vis našiau naudoja įrengi-

mus. Amofoso cecho novatoriai gerokai sutrumpino šiu trąšų gamybos procesą. Visiškai išvengti sieros rūgšties nuostolių ir tuo būdu kasdien papildomai pagaminti dešimtys tonų trąšų leidžia naujoviški šaldytuvai, kuriuos sukūrė ir pritaikė kūrybinės specialistų ir darbininkų grupės. Darniai dirbant remonto tarnyboms, nataruoliu metu išvengiama įrengimų prastovų, beveik trečdaliu sumažėjo svarbiausių įrengimų kapitalinio remonto trukmė.

Spartūs gamybos tempai išlaikomi nepaisant to, jog vyksta dideli gamyklos rekonstravimo darbai. Svarbiausiam šių metų objektui — fosforo rūgšties cecho statyboje — prasidėjo įrengimų montavimas. Ruošiamasi statyti trečiąją amofoso gamybos liniją. Šiu vertingu kompleksiniu trąšų išleidimas gamykloje per penkmetį padidės beveik trečdaliu.

IS ATLIEKŲ — VERTINGA PRODUKCIJA

Ir sena, savo amžių atitarnavusi polietileninė plevėlė, pasirodo, dar gali būti naudinga. Vilniaus plastmasinių dirbinių gamykloje paleistas stambus jos perdirbimo kompleksas.

— Respublikos žemės ūkyje

kasmet susikaupia labai daug panaudotos plevėlės, — sako gamyklos direktorius A. Griškevičius. — Praktiškai ia visą dabar ir perdirbame. Iš kiekvienos tonos senos gauname beveik tiek pat naujos polimerinės medžiagos. Ji vėl tinka šiltnamiams dengti, polietileniams maišams gaminti. Siemet žemdirbiams ir pramonės darbuotojams pateiksim daugiau kaip tūkstantį tonų tokios produkcijos.

Gamybos atliekų perdirbimas tampa vis svarbesniu rezervu produkcijos išleidimui didinti chemijos pramonės įmonėse. Antai Kauno Spalio 50-mečio dirbtinio pluošto gamykloje iš iu daromi „Ziguli“ automobilių filtrai. Tūkstančius tonų cemento kasmet sutaupys fosfogipsas, gaminamas iš koncentruotu ir sudėtinųjų trąšų technologiniu atlieku, kurių dideli kiekiai susikaunė Kėdainių chemijos gamykloje. Jonavos „Azoto“ gamybinio susivienijimo novatoriai suradus galimybę trąšų gamyboje panaudoti jau vartotą sieros rūgštį, pirmaisiais penkmečio metais virš plano bus išleista beveik 100 tūkstančių tonų mineralinių trąšų.

ROBAS METALUI

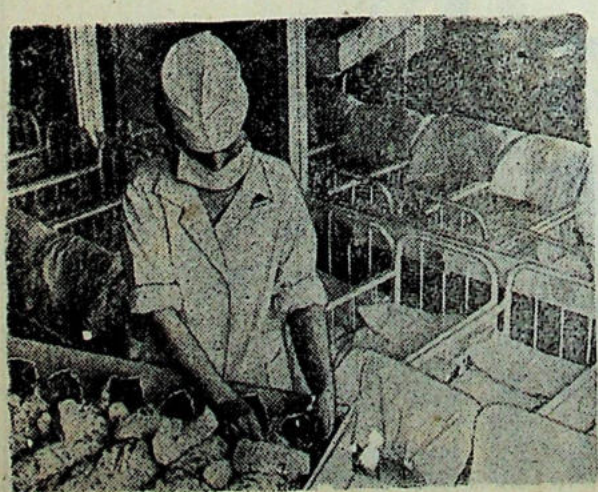
Nuomone apie tai, kad manganas netinka plieno apsaugai nuo korozijos, pa-

neigė Kauno Antano Sniečkaus politechnikos instituto mokslininkai. Vadovaujami chemijos mokslų daktaro B. Stulpino, jie sukūrė technologiją, leidžiančią sparčiai ir patikimai padengti metalą manganu.

Kauniečių chemikų paruoštas kovos prieš koroziją būdas susilaukė plataus pripažinimo šalyje. Ypač jis efektyvus akmens angies kasylose, kur dėl aukštos temperatūros ir drėgmės labai greit genda įrenginiai. Eksperimentai, atlikti Donbaso šachtose, parodė, kad manganas „šarvai“ hidrostatų tarnavimo laiką pailgina 5–6 kartus.

Koroziją, kuri kasmet sunaikina apie dešimtadalį juodųjų metalų produkcijos, sėkmingai nuola ir kitu respublikos mokslo įstaigų darbuotojai. Chemijos ir cheminės technologijos institute sukurtos apsauginės dangos, pavyzdžiui, jau taikomos 800 šalies mašinų gamybos imoniu. Institutas dalyvauja plačioje socializmo šalyje — Ekonominės savitarpio pagalbos tarybos narių — tyrimų programoje, kurios tikslas sukurti dangas ir technologinius procesus, tris —keturis kartus padidinančius įrengimų, metalo konstrukcijų korozinį atsparumą.

(ELTA)

Alytus neseniai sulaukė 60-tūkstantojo gyventojų NUOTRAUKOJE: Alytaus centrinės ligoninės gimdymo skyriuje, kur gimė 60-tūkstantasis alytiškis. M. BARANAUSKO nuotr. (ELTA)

Nuostabiame spalvų pasaulyje

Vaikus mes lyginame su pumpurais, slepiančiais savyje dar neišsiskleidusio žiedo skambesį ir žavesį. Įdomu, kokiomis spalvomis sužėrė to žiedo grožis, jeigu jo nelydėtų mūsų nuolatinis dėmesys ir jei neišsilydėtų mūsų, suaugusiųjų, rūpestis. Iš pirmosios dainelės, pirmųjų piešinių, žokio ritmo ir eilėraščių mes jau išskaitome vaiko pomėgius, žavimės jais, kantriai ir pasiaukojamai puoselėjame tą atkastą ar pasėtą daigą ir savo toliaresnį žvilgsnį stengiamės praskleisti ir vaiko atskleisti tolimas. Vieno polinko išryškėja darželyje, kito — pradinės mokyklos suolo ar dar vėliau. Kaip jie giliai įsitvirtina vaikų širdyse, priklauso nuo mūsų pačių — tėvų, mokytojų, va-

dovų — dėmesio jiems, žinoma, neatmetant ir pačio vaiko sugebėjimų. Kiekvieno antradienio ir ketvirtadienio popietę į Anykščių kultūros rūmų vaikų dailės studiją renkasi skirtingo amžiaus moksleiviai. Pats vyriausias studijos narys — aštuntokas, jauniausias — antrokas. Vaikų dailės studijos vadovė Vilniaus dailės instituto Klaidos filialo auklėtinė, kultūros rūmų dailininkė Ljudmila Liaudanskaitė užsiėmimų metu stengiasi atskleisti vaikams nuostabių spalvų pasaulį, ugdo meninio grožio suvokimą, skiepia piešimo, kompozicijos pradmenis. Daugiau kaip 30 vaikų lanko dailės studiją. Jie čia atėjo ne tėvelių už rankų atvesti, o patys, kuriems pie-

šimas — pats maloniausias jų laisvalaikio užsiėmimas. Kol kas dar sunku nuspręsti, kokią vietą pomėgis piešimui užima jų tolimesniame gyvenime, bet tai, ką išmoks, pajus užsiėmimų metu, neliks be atgarsio. Įgytas gilesnis spalvų ir kompozicijos suvokimas ugdytų geresnį skonį, padės vertinant dailės kūrinių, formuos meninio grožio idealą, lavins piešimo įgūdžius.

Vaikai piešia įvairius natūrmortus, portretus, iliustracijas mįslei, paveikslus gamtos tema. Namuose gauna užduotis nupiešti eskizus. Ką jie bėpietų — paveikslai sušildyti jų lakios fantazijos, kurią kvalifikuotai ugdo dailės studijos vadovė, spalvingi, šalti. Malonu žiūrėti, kaip potėpis po potėpio vis labiau puošiasi žiedais pavasario sodas, ryškėja žaliama Rasos Sepkūtės paveiksle, kokiomis gyvomis spalvomis nušvinta geltoni, lyg karščiausios vidurdienio saulės nuauksinti Redos Urbanavičiūtės piešiamo fantastinio paukščio sparnai, kiek daug meilės ir šilumos Renatos Petuchovaitės pieštame mamos portrete, su kokių atidumu žaislų pasaulį stengiasi perteikti Aloyzas Jakimovas...

Vaikai dažnai su vadove eina piešti į gamtą. Pasielkdamiesi savo lakia fantazija, jie natūralų gamtos grožį perkelia į popieriaus lakštą. Tie paveikslai ne visuomet tikroviški, pasirinktam objektui jaunieji dailininkai

suteikia tas spalvas, kokios jų vaizduotėje atrodo gražesnės, kurios labiausiai patinka. Stal, sakykim, Mindaugo Pupeikio pieštas pavasario žalumos fone tiktas per Sventąją — oranžinis.

Sios valandėlės, praleistos su teptuku gamtoje, vaikams pačios smagiausios ir įdomiausios. Kur rasi tokių gražių spalvų derinių, jei ne gamtoje. Kiekviena išvyka — naujas startas fantazijai, naujas šaltinis jų vaikiškai kūrybai. Kiekvieno žvilgsnis į pasaulį kitoks, galbūt dėl to ir piešinys ta pačia tema kiekvieno skirtingas. Be to, dailininkė L. Liaudanskaitė stengiasi ugdyti kiekvieno jaunojo dailininko individualumą.

Vaikai daugiausia piešia akvarele, pieštuku, tušu, moka keletą ir kitų piešimo technikos rūšių. Jaunieji dailininkai retkarčiais rengia savo piešinių parodas kultūros rūmų foje, yra dalyvavę praejusiųjų metais piešinių ant asfalto konkurse Panevėžyje. Iš jo Reda Urbanavičiūtė, Irmanė Kugytė, Ramutė Zukauskaitė grižo prizininkėmis. Anykščių vaikų dailės studijai adresuotas garbės raštas.

Kol kas dar nėra ka kabinėti anie didelius vaikų dailės studijos nusiėmimus — juk ji tik antruosius metus gyvuoja.

Bet džiugu, kad tokia studija jau pradėjo savo pirmuosius žingsnius, kad yra kur piešti mėgstančiam vaikui lavinti ranką, kad yra kam globoti ir puoselėti vos pradėjusį kurti gražių vaikų svajonių daigą.

R. Bražėnienė

Vaikystės šypsena.

J. Junevičiaus nuotn.

Kviečia operos ir baleto teatras

Turbūt, nebus tokio Vilniaus svečio, kurio akies neatkreiptų kairiajame Nerio krante išaugęs, stiklu tvaskas šiuolaikinės architektūros statinys — Lietuvos TSR Valstybinis Darbo Raudonosios vėliavos ordino akademinių operos ir baleto teatras.

Teatras, pasitikdamas 1981 metus, iškilmingai paminėjo garbingą savo sukaktį — šešiasdešimtmetį.

Operos ir baleto teatro kolektyvas jungia per septynis šimtus žmonių — jame dirba pajėgiausi respublikos dainininkai, baleto šokėjai, instrumentalistai, kiti įvairiausi meniniai bei techniniai darbuotojai.

Teatro scenoje skamba rusų ir užsienio klasikų, tarybinių autorių, geriausios lietuvių kompozitorių operos,

šokami baletai. Šį pavasarį, siekiant papildyti teatro operos choro artistų gretas pajėgiais dainininkais — profesionaliais bei mėgėjais, respublikos miestuose, rajonuose pradėtos konkursinės perklausos. Jose kviečiame dalyvauti visus dainavimo ir scenos mylėtojus. Gegužės mėnesį perklausos komisijos nariai pasisklido po respublikos rajonus ir miestus. Sėkmingai pasirodę dainininkai bus kviečiami į antrąjį turą, kuris įvyks Vilniuje Operos ir baleto teatre.

Operos choro artisto darbas ištisus metus. Juk operos spektaklių metu tenka ne vien dainuoti, bet ir vaidinti kaip aktorius, atlikti kitus įvairius sceninius uždavinius, tad nenuostabu, jog dalis buvusių choro artistų, kaip LTSR liaudies artistai V. Adamkevičius ir R. Mariušius, B. Tamašauskas, A. Kareckas, J. Urvelis, Z. Tervydys tapo operos solistais.

Įdomu pažymėti, jog vienas šiandieninių operos tenorų buvo pakviestas dirbti choro artistu, kai panašiai perklausa vyko Telšiu rajone. Dainininkui buvo sudarytos sąlygos tobulėti, kiek vėliau jis baigė Valstybinę konservatoriją. Šiuo metu Bronius Tamašauskas — daugelio pagrindinių vaidmenų atlikėjas, susilaukęs žiūrovų ir operos kritikų pripažinimo, sėkmingai dainavęs šalies bei užsienio scenose. Tokiu pavyzdžiu galima paminėti ne vieną.

Operos choro darbu vadovauja vyriausiasis teatro chormeisteris, puikiai respublikos dainininkams žinomas nuolatinis Respublikinių Dainų švenčių vyriausiasis dirigentas, LTSR nusipelnęs meno veikėjas Adolfas Krogertas. Teatro darbuotojų nuosirdžiai rūpinasi meno vadovybė, administracija, visuomeninės organizacijos. Operos ir baleto teatro kolektyvas dirba ir kuria it gausi, darni šeima.

Anykščių rajone dainininkų perklausa-konkursas įvyks š. m. birželio 7 dieną 12 val. Anykščių kultūros rūmų didžiojoje salėje. Visus dainos ir scenos mylėtojus kviečiame gausiai dalyvauti perklausose. Jums sveikint atvers duris Lietuvos TSR valstybinis akademinių operos ir baleto teatras!

Laukiame gausiai atsikant. Raimondas Katinas Operos ir baleto teatro chormeisteris

KOLEKTYVINIS DARBAS

3 psl. 1981, V. 20

Sanpostininkų rūpestiai

Kur skuba tos mergaitės koridoriumi, jau įpusėjus pamokai? Visas aišku — raudoni kryželiai ant rankovių. Taip, tai eilinis sanpostininkų reidas.

„Tokie reidai vyksta maždaug pora kartų į mėnesį. Su mokyklos med. sesele A. Slekštelyte apsilankome klase, tikriname moksleivių švarą. Rezultatus paskelbiame sienlaikraštyje“, — pasakoja Anykščių 2-os vidurinės mokyklos „Raudonojo kryžiaus“ pirminės organizacijos pirmininkė Audronė Deveikytė, kabindama pasakutinį šiais mokslo metais sienlaikraščio numerį. Šį kartą moksleiviai galės paslėpti susipažinti su vaistingųjų augalų savybėmis, vaistazolių rinkimu.

Po keturis mokinius kiekvienoje klasėje nuolat kovoja už švarą, propaguoja higienos reikalavimus, veda švaros sąsiuvinius. „Vis dėlto tik ketvirtokų, penktokų tie sąsiuviniai vedami tvarkingai ir sąžiningai. Vyresniųjų mokinių švaros sąsiuviniai neatspindi tikrosios padėties klasėje“, — „Raudonojo kryžiaus“ organizacijos globėja mokytoja St. Vitkienė įžvelgia ir darbo trūkumus.

Sunku būtų keltiškai mokinių įdiegti mokykloje higienos reikalavimus. Nespėja sanpostininkai kiekvienam trečiokėliui, atbėgusiam į valgyklą, priminti, kad plauti rankas... Paramą teikia mokyklos komjaunimo komitetas, pionierių draugovės taryba. Pasitelkę į pagalbą mokytojus, tėvų komitetą, sanpostininkai rengia reidus

į namus pas apsilaidusius mokinių tėvus. Reiduose dalyvauja ir sanitarinės-epidemiologijos stoties atstovai.

Dar ne visi mokiniai gerai susipažinę su asmens higienos taisyklėmis. Todėl klase pravedami pašnekesiai medicininė-higieninė tema. Į mokyklą buvo atvykę gydytojai iš Vilniaus, apsilankę Anykščių medikai.

Aktyviausi mokyklos sanpostininkai dalyvauja kasmetinėse varžybose. Perlinamoji taurė, trejus metus iškovota Antrosios vidurinės mokyklos komandos, pasiliko mokykloje kaip darbo įvertinimas. Šalia — įvairių garbės raštai, gauti už aktyvią veiklą. Vyresnieji sanpostininkai ruošia sau pamainą. Ketvirtokų komanda neseniai sėkmingai pasirodė rajoninėse varžybose „Būk švarus, būsi sveikas ir gražus“, užimdama II-ąją vietą.

Mokyklos „Raudonojo kryžiaus“ organizacija ruošiasi užmegzti ryšius su Kuršėnų vaikų namų sanpostu. Tai bus abipusiai naudinga draugystė.

Kitais metais organizuosime vienuoliktokus atlikti kilnią pareigą — duoti kraują, — dalijasi darbo planais mokytoja St. Vitkienė. Kol kas donorai mokykloje — tik mokytojai, kaip O. Adomauskienė, A. Urbanavičienė, J. Pakalnis.

Ne tik mokykloje reikalingi sanpostininkai. Vyksta apmokymai, ruošiantis darbo ir poilsio stovykloms, profilaktinis darbas užkirs kelią nelaimėms vasarą.

T. Kontrimavičius

Radviliškiesiems pralaimėta

Anykštėnai susirinko į miesto stadioną pažūrėti eilinių LTSR „A“ grupės „Nemuno“ čempionato pirmojo rato futbol rungtynių. Anykščių „Anykštės“ komanda susitiko su Radviliškio „Technikos“ futbolininkais.

Sitikimas prasidėjo aštria kova. Abi komandos žaidė atkakliai, energingai, daug kartų smūgiavo į vartus iš įvairių pozicijų, tačiau tie smūgiai buvo netikslūs, nepavyko ir išnaudoti keliamus kampinius. Kėlinys baigėsi be įvarčių 0:0.

Antrojo kėlinio pradžioje „Anykštės“ komandos futbolininkų kovingumas išblėso. Atakose jie dažnai prarasdavo kamuolį. Zaidimo iniciatyvą prėmė „Technikos“ komandos futbolininkai.

Atakos sekė viena po ki-

tos ir 30-oje antrojo kėlinio minutėje nuo radviliškiesių puolėjo tikslaus smūgio „Anykštės“ komandos vartininkui Br. Urbanui teko kamuolį išimti iš tinklo ir žaidimą pradėti iš aikštės vidurio.

Likus žaisti iki rungtynių pabaigos 15-kai minučių anykštėnai suaktyvino žaidimą, jie siekė išlyginti rezultatą. Puolėjai V. Leščius, K. Berezauskas, R. Bugenis sudarė daug pavoju baidos aikštėlėje, daug kartų smūgiavo į vartus, bet „Technikos“ komandos vartininko dėka, komanda buvo išgelbėta nuo įvarčių.

Susitikimas baigėsi minimaliu rezultatu 1:0 Radviliškio „Technikos“ komandos naudai.

A. Nemickas

„SANTA ESPERANSA“

Jau daugiau nei šešeri metai prabėgo po perversmo Čilėje. Daug kas pasikeitė, „stadionų laikai“ praėjo. Tačiau šiandien fašizmas savo koncentracijos stovyklas slepia atkampiose vietose. Apie vieną jų, poetiškai vadinamą Santa Esperansa (Sventoji Viltis), ir pasakoja „Mosfilm“ to paties pavadinimo filmas.

Prie senos gyvenvietės, kurią žmonės paliko dar amžiaus pradžioje, išaugo bokštai su kulkosvaizdžiais ir spygliuotos vielos tvoros. Čia, turėdami visišką laisvę, budeliai kankina politinius kalinius, tyčiojasi iš jų. Bet kaip tik čia, Santa Esperansoje, pasaulio pakraštį, kur beveik nebegalima įsivaizduoti kitokio gyvenimo, pažeminti, iškankinti ir beginkliai žmonės pradeda kovą už savo teises.

Filmas „Santa Esperansa“ žavi savo narsiu paprastumu, tiesa, tuo, kad jis nufilmuotas tarsi pačiame įvykių sūkuryje. Ir neatsitiktinai šį filmą kūrė internacionalinis kino mechaniku kolektyvas. Tai tarybinis rašytojas Vladimiras Amfinskis — vienas

scenarijaus autorių. Studentai iš Kolumbijos Gabrielis Kastro ir Andrianas Camaras, boliviëtis Ramiras Sorianas parašė muziką. Tarp pagrindinių vaidmenų atlikėjų — rusų aktorius Pavelas Kadočnikovas, gruzinas Ramazas Cchivadze, lietuvis Laimonas Norieka.

„TAVO SŪNUS, ŽEME“

Sakoma, paukštis kyla aukštyr skridamas, žmogis — kurdamas. Ta mintis svarbi ir naujame gruzinų kinematografiniame filme „Tavo sūnus, žeme“ (apysaka apie rajono komiteto sekretorių).

Laikydami už savųjų sparnų, žmonės kalnų keliu tempia prasikaltusį erelį. Ir ginčijasi, ką gi su juo daryti. Nežinia, kaip toliau būtų susiklostęs karališkojo paukščio likimas, jei ne sutiktas žmogus — Georgijus Torelis, įtikinęs visus, kad erelio vieta ten, padangėse. Ir po akimirkos paukštis, paleistas laisvėn, galinčiai motelėjęs sparnais, pakils į neaprepiama žydrinę.

Toks filmo prologas simboliškas, nes panašiai kaip paukštis filmo herojus Georgijus Torelis išskleis sparnus, sustiprės, įveikdamas tuos sunkumus, kuriuos pateiks jam gyvenimas nelengvame rajono komiteto sekretoriaus poste. Sutvirtės, nugalės ir ta tie-

St. Jasiullonienė
Kino direktijos
redaktorė

Kad almetų tyras vanduo

Mūsų upeliai... Mėlynais žiedais jie išsiskiria iš laukų, pievų, miškus, iš visur surinkto vandens, atiduoda jį savo vyresnėms sesėms — upėms. Taigi, nuo upokšnių prasideda upės, jų dėka jos tampa vandeningos, sraunios. Bet nevienodas tų mažų upelių likimas, dar būna, kad nevisur ir nevisuomet jie plukdo tyrą vandenį. Žiūrėk, kurio nors upelio tėkmėje sutvarka spalvinga naftos dėmė, ji atplūsta nesvarus, užterštas vanduo. Taip pasitaiko ten, kur pamirštama mažų upokšnių didelė svarba, kur ranka numojama į aplinkos švarą, į būtinybę savo ir atėties kartai laubai tausoti gamtą.

Jau ne kartą buvo atkreiptas Jakiškio tarybinio ūkio šeiminių dėmesys į tai, jog šiame ūkyje netvarkingai laikomas amoniakinis vanduo, prie fermų kaupiasi srutos, kurios patekę į griovius gali užteršti upelius, buvo pareikšti priekaištai ir dėl nepakankamos tvarkos naftos bazėje, esančios prie pat Medžiūtės upelio. Gal gegužė — vandens švaros mėnuo paragina sukrusti nevalyvuosius, gal padarytos išvados iš kritikos, nagaliau susipras, jog negalima ignoruoti gamtos, vandens apsaugos įstatymų, sanitarinių higieninių reikalavimų? Deja...

Praeity savaitę, kai lankėmės šiame ūkyje ir stabilioje prie amoniakinio vandens saugyklos, įsitikinome, jog čia ir toliau nesukama galvos dėl esamos netvarkos. Pro nesandarius kranus laša amoniakinis vanduo, kai kuriose cisternose visai nėra kranų, jos užkietos medgaliais, aplink telkšo klana, eina perniek traša, nuodija aplinką. Nepasirū-

pinta ir reikiamu apsauginiu pylimu. Kai tokia tvarka, amoniakinis vanduo gali viena gražia dieną srautu prasižvėsti iš cisternų, suplūsti į netoliese esantį Tėtervės upelį, padaryti daug žalos. Visiems bado akis toks nerūpestingumas.

Nekaip nutiekta valdas ir pabuvojus naftos bazėje, pasišalčius į gręžinius žulinius, pamačius telkšančias srutas prie fermų. Ne, kol kas negali jokiškiečiai užtikrinti, jog nepateks srutos, naftos produktai, trašos į atvirus vandens telkinius. O vis dėlto išvadas padaryti reikėtų.

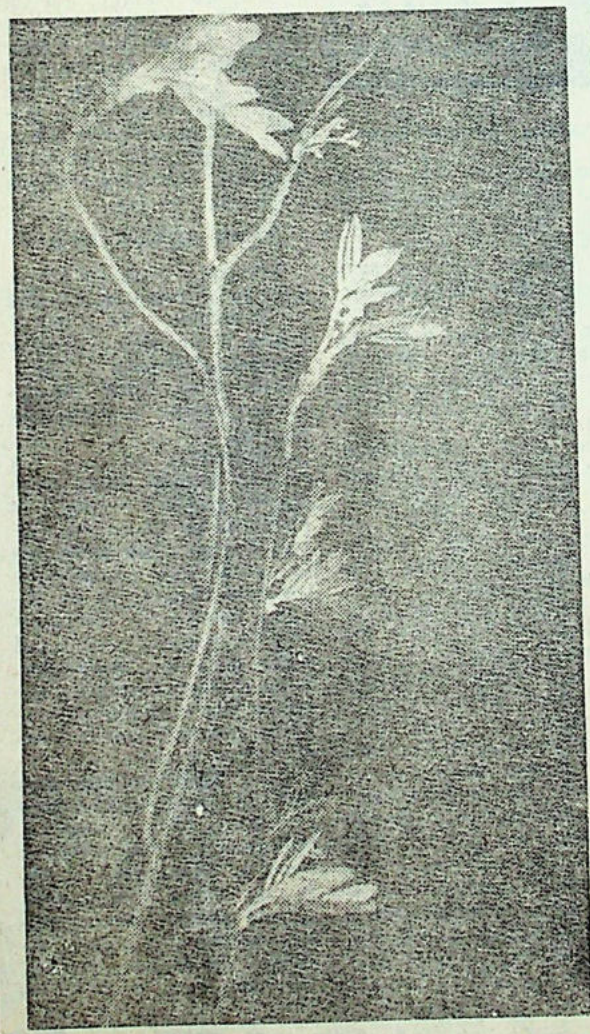
Pasidarius po Kurklių kolūkių irgi nedžiugina tvarka naftos bazėje. Degalai laša, aplink cisternas žemė prisigėrusi naftos produktų, kurie užteršia gruntinius vandenis, arba lietaus nuplaukami į griovius, pasiekia upeliukščius. Krinta į akis ir tai, kad panaudoti tepalai laikomi netvarkingai, jie teršia aplinką. Nors šios naftos bazės laikinos, bet jas reikia tvarkingai eksploatuoti. Nepakankamai rūpinamasi kolūkyje ir arteziniais gręžiniais — neištisai aptvertos sanitarinės zonos, iš šachtų neišsiurbtas vanduo, nenuvažinti vamzdynai. Tinkamas artezinių gręžinių sutvarkymas nepareikalautų daug laiko ir jėgų.

Rūpinasi vandens apsauga, aplinkos grožiu Anykščių sodininkystės tarybinio ūkio vadovai. Malonu pažvelgti į tinkamai sutvarkytą naftos bazę, į amoniakinio vandens saugyklą, trašų sandėli. Nuodingi chemikalai, naftos produktai nepatenka į vandens telkinius, nekyla grėsmė ilgės upelio, ilgio ežero vandens švarai. Prižiūrėti ūkyje ir nuteka-

mojo vandens valymo įrengimai.

Apsauginės vandens telkinių juostos, tinkamai laikomi ir eksploatuojami naftos produktai, trašos, chemikalai... Nemažai faktorių nulemia tai, ar švarus vanduo alma upeliuose, ar spindėti ežerų veidrodžiai. Mūsų rajone nemažai nuveikta, kad būtų įvykdyti LTSR vandens kodekso reikalavimai. Bet dar ne visų organizacijų, ūkių vadovai tam skiria reikiamą dėmesį. Būgiasi gegužė — vandens švarumo mėnuo. Tačiau LTSR vandens kodeksas įpareigoja mus visuomet rūpintis upelių, upių, ežerų, atvirų vandens telkinių švara. Juk mūsų pačių labai būtina, kad pavasarį ir vasarą, rudenį ir žiemą savo tyrumu spindėtų tas kiekvienas gyvybei taip reikalingas, galvus vanduo.

J. Paliulis
Anykščių melioracijos eksploatavimo valdybos vyresnysis inžinierius vandens ištekliams,
A. Samas
Sanitarijos gydytojas,
V. Račkailis
„K. d.“ korespondentas

Išsprogusių lapų šviesa.

J. Junevičiaus nuotr.

Išsprogusių nykštelių

PIEVŲ „SOLISTAI“

Gražiausiam gamtos kampe būty nykų, jeigu augalų žieduose nepastebėtume dūžiančių bičių, jei ne išgirstume giesminių balso. Bene skambiausi žydinčių laukų plotų „solistai“ — putpelės, konkrečiai jų patinėliai. Jų giesmė: „Put-pel-lik, put-pel-lik...“ Tokie garsai ypač skardūs vakarėjant, kai laukuose nebešiuvena vėjas.

Prieš vieną kitą dešimtį metų mūsų laukų platybėse gyveno gan gausiai putpelių. Tačiau ir tada nedaug tik slapukai. Tik bėdos priverstos putpelės pakyla, o šiaip jos pasitiki savo greitomis kojomis. Jos trisi spartingai taip, kaip geras sportininkas bėgimo taku. Putpelių tamsi dryžuotai kanapėta spalva yra labai slopianti.

Kartą, vasaros pradžioje,ėjau vasarojaus lauko pakraščiu. Vėjas, belankstydamas aukštas žoles, atidengė tamsų kauburėlį. Atrodė, kad ten pūso akmenėlis. Mano nuostabai tas įsivaizduotas akmenėlis staiga pakilo, trumpai suplasnojo ir vėl šlūmstėlėjo į žoles. Tai buvo putpelė. Ten, iš kur ji pakilo, radau lizdėlį su 14 kiaušinių, kurie buvo gelsvai pilkvi. Su durpinės spalvos dėmelėmis.

Daugiausia putpelės lizdus suka pievose, kur protarpiais auga karklai. Bet jos užtikamos ir kultūrinėse pievose, kartais ganyklose, vasarojaus plotuose, doblėnėse. Kiaušinius deda ir per birželio mėnesį bei liepos pradžioje. Kaip tik tuo

laikotarpiu vyksta šienapjūtė. Atliekant mechanizuotus šienavimo darbus labai sunku išvengti lizdo sunaikinimo. Kai kada žuva net ir pačios perkelės. Tai gal viena iš priežasčių, dėl ko retėja putpelių.

Prieš kelis metus putpelės buvo pradėtos auginti fermose, o jų kiaušiniai siūdomi žmonėms kaip labai vertingas dietinis maistas, turintis reikšmės širdies ir kraujagyslių, hipertenzinės, skrandžio bei dvylikapirštės opos ir kitokių ligų gydymui. Tačiau atlikus kruopščius tyrimus nebuvo rasta ypatingai veiklių medžiagų minėliems susirgimams gydyti. Todėl šių paukščių auginimas dirbtinėse sąlygose nutrauktas. Tuo tarpu gamtoje putpelės yra labai vertingos. Jos laukuose suleis nepaprastai daug piktžolių sėklų, įvairių vabzdžių, vikšrų. Tais laikais, kada putpelių buvo pakankamai, tai sumedžiotos buvo laikomos dideliu delikatesu. Dabar, šioms naudingiems paukščiams atsidūrus ant išnykimo ribos,

apie jų medžioklę nėra nė minties. Tiesa, grįžtančias žiemavietės Afrikoje, pasiūpusias prie Viduržemio jūros, brakonieriai medžiotų. Taip, suprantame, mes negalime elgtis. Putpelės būtinai išsaugoti.

Kai kuriose mūsų respublikos vietovėse dar apsigyvena kiek daugiau putpelių. Pasižiūrėkime, kad gal ir Anykščių rajono kai kuriose apylinkėse pastebėsime daugiau putpelių. Ten pravarstų įsteigti mikrodraustiniai, ypatingai saugant tada tuos sparnuočius šienapjūtės metu. Gal vieną kitą plotelį, kur tikrai putpelės perli, nušienautume kiek vėliau. Priminsime, kad jų perėjimas trunka apie 15—17 dienų. Jaunikliai lizde neilgai būna. Kaip ir kitų viltinių, taip ir putpelių jaunikliai, tik išsklė iš kiaušinio jau sugeba bėgioti. Šienauti reikėtų pradėti ne iš krašto, bet iš vidurio pievos, tada putpelės su savo vaikais suspėtų pabėgti į nenušienautus plotus.

Vertėtų šiuos laukų sparnuočius įtraukti į respublikos Raudonąją knygą.

P. Sleikus

Biologijos mokslų kandidatas

Redaktorius ST. VINCIONAS

Reikalinga

Anykščių sviesto gamyklai reikalingi vairuotojai, mūrinkai-betonuotojai, šaltkalviai-remontininkai ir ganybos darbininkės. Dėl darbo sąlygų kreiptis į kadry skyrį.

Administracija

Reikosa

Nuoširdžiai dėkoju Kavarsko kooperatyvo darbuotojams, ūkių prekių ir višiams prekystalio darbuotojams, buvusiems kaimynams, kaimynams, draugams, giminėms, visiems, kurie užlaute ir padėjo sunkią valandą, laidojant mylimą mamytę.

Danutė Simaškienė

Nuoširdžiai užjaučiame KAZIMIERĄ PATAMSI dėl mylimos sesers mirties.

„Vienybės“ kolūkių valdyba

KAZIMIERUI PATAMSIUI
Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, mirus mylimai seseriai.

„Vienybės“ kolūkių profsąjunginė organizacija

ANTANUI LISAUSKUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytėi.

Anykščių SMK Rubikių cecho karjero darbininkai

KAZIMIERUI PATAMSIUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai seseriai.

„Vienybės“ kolūkių specialistai

Mirus taksli vairuotojui ALOYZUI KAZLAUSKUI, nuoširdžiai užjaučiame velionio žmoną ir artimuosius.

Autobusų stoties darbuotojų kolektyvas

SAKALIUI SEIMAI
Giliaus liūdesio valandą, mirus mylimai žmonai ir mamytėi, reiškiamo nuoširdžiai užuojautą „Gintaro“ kolūkių paukščių fermos vėdėja ir bendradarbiai

MARYTEI PERIOKIENEI
Reiškiamo nuoširdžiai užuojautą, mirus mylimai motinai.

V. ir M. Kavoliūnai, D. ir K. Kitkauskai

STASEI GALVONIENEI
Nuoširdžiai užjaučiame ir liūdimė kartu, mirus brangiai mamytėi.

Rimkai, Kalasauskai, Kukeraičiai, Slavinskai

STASEI GALVONIENEI
Netekus mylimo žmogaus — mamytės, reiškiamo nuoširdžiai užuojautą.

BGAK mezgyklos darbuotojai

BGAK administracija ir profsąjunginė organizacija nuoširdžiai užjaučia STASEI GALVONIENEI, mirus mylimai motinai.

Nuoširdžiai užjaučiame POVILĄ SESTOKĄ, mirus jo mylimai mamytėi.

Anykščių rajono Priešgaisrinės apsaugos darbuotojai

BGAK administracija ir profsąjunginė organizacija reiškia gilia užuojautą BIRUTEI DERSEVICIENEI, mirus motinai.

Kas ten žydi?

RASAKILA

Ji negali pasigirti savo žiedais. Jie pernelyg kuklūs, smulkutėliai, žalsvos spalvos. Nors rasakila ir po kelis žiedelius suglaudžia krūvon, bet jie vistiek nelabai patraukia kieno nors akį. Iš tolo atrodo, kad ant stiebelio žalia, neprinokusi žemuogė pūpsotų. Ne žiedais rasakila iš kitų žolynų išsiskiria...

Jos apskriti lapai tarsi išplatinti nerti rankogaliai sudėstyti lygiomis klostėmis, sulenkti piltuvėlio pavidalu. Tų piltuvėlių dugne net vidurinėje kristoli spindi tyras rasos lašelis. Surenka rasakilos lapai rasa, lietu, tausoja drėgmę. Jie ir patys gali išskirti vandenį, ilgai ji ištureti savo žaliuose saujėse. Pavargs medų berinkdama bitelė, troškulys ims kamuoti drugelį ar kokį nors vabalielį, prašom gerti į sveikatą, atsigalvinti čia pat pievoje iš žalios rasakilos taures, nebūtina šaltinio ar upelio ieškoti. O to vandens skanumėlis! Pasak legendų, rasakilos lapuose tviška ne paprastas, o stebuklingas vanduo. Kas juo nusipraus, jaunystę susigrąžins, kas jo atsigers — prarasta jėga atgaus...

Sviečia skaisči gegužės saulė. Vidury rasakilos lapelio visomis vaivorykštės spalvomis tviška rasos lašelis. Gerai įsižiūri į jį ir matai, kaip tame mažame lašelyje atsispindi visa žiedais marguoianti pieva, vieversių strėlėmis virpanti padangė, toluomoje dunksantis miškas. Ne, ne tokia jau paprasta ta rasakila. Ji gali atspindėti žemę ir dangų, deimantų žibėti, stebuklingu rasos lašeliu pagirdyti, atgaivinti...

V. Vasaris

234930 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktorius 5-14 74, red. pavaduotojo 5-18 43, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникшчяйского районного комитета КП Литвы в Аникшчяйского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuvės Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuvė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262.

Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tlr. 11.247 Užsak. Nr. 783